

Skabelon for udvikling af borgerplaner

Alle lokalsamfund er forskellige, både hvad angår størrelse, ressourcer og behov. Derfor er der ikke én bestemt måde at lave en borgerplan på. Det vigtigste er, at det er jeres ønsker og ideer, der bliver beskrevet. Det er også vigtigt, at alle i jeres lokalsamfund har mulighed for at komme med bidrag.

Hermed følger en beskrivelse af de faser, man skal igennem, når man laver en borgerplan:

Fase 1: Nedsættelse af borgerplansgruppe
Fase 2: Forberedelse
Fase 3: Orienteringsmøde/opstartsmøde
Fase 4: Udviklingsværksted
Fase 5: Sammenskrivning af ideer/forslag til en borgerplan
Fase 6: Opfølgingsmøde
Fase 7: Præsentation af borgerplan/nedsættelse af arbejdsgrupper
Fase 8: Afsendelse og modtagelse

Fase 1: Nedsættelse af borgerplansgruppe

Nedsæt en borgerplansgruppe hvor medlemmerne har tid og ressourcer til at være med i projektet. Processen med at lave en borgerplan kan starte på initiativ fra et lokalråd, en borgerforening eller fra en gruppe af borgere der interesserer sig for udviklingen af lokalsamfundet. Det ideelle er selvfølgelig, hvis gruppen er bredt sammensat både mht. alder, køn og tilknytning til foreninger. Prøv fra starten at inddrage så mange som muligt i planlægningen. Uddeleger arbejdet så ikke de samme kommer til at sidde med alt arbejdet.

Fase 2: Forberedelse

Det tager tid at lave en borgerplan. Det er derfor vigtigt at planlægge forløbet. Find med det samme en dato for udviklingsværkstedet. Sørg for at datoen ikke falder sammen med højtider, ferier eller vigtige begivenheder i lokalsamfundet.

Det er vigtigt, at grundlaget for visionerne er realistiske – at I ved, hvor I har reel indflydelse og hvor I ikke har. Indsaml oplysninger vedrørende af plan- og lovforhold. (Kommuneplanen, lokalplaner og andet med relevans for jeres lokalområde). For opklaring af spørgsmål kan man kontakte borgerguiden eller relevant fagforvaltning i Viborg Kommune.

Overvej følgende spørgsmål:

- Hvordan får vi flest muligt til at bidrage med ideer til borgerplanen? (Skal der f.eks. opstilles en idékasse, som de, der ikke kan deltage i udviklingsværkstedet, kan benytte?)
- Skal der planlægges særlige aktiviteter i forbindelse med udviklingsværkstedet, så f.eks. børnefamilier også har mulighed for at deltage?
- Hvordan får vi gjort opmærksom på projektet? (skal der annonceres i den lokale presse, opsættes plakater, laves foldere osv.)
- Hvilke udgifter vil der være? (f.eks. trykning, annoncering, forplejning)

Udover at afholde et udviklingsværksted kan man også lave andre aktiviteter, der kan bruges i borgerplanen:

Borgernes fotografier

Kend din by, hvad er de vigtigste/grimmeste/smukkeste steder i byen. Tages før afholdelsen af værkstedet og udstilles som inspiration eller vises som diasshow. Kan senere anvendes som dokumentation i den færdige borgerplan.

Interviews

Der kan laves interviews med nogle af byens indbyggere. Evt. kan de unge i byen interviewe de ældre eller omvendt. Det kunne give nye perspektiver, positive dialoger og skabe sammenhold. Resultaterne kan fx bruges som oplæg på udviklingsværkstedet.

Spørgeskemaer

Lav spørgeskemaer der uddeles til alle i lokalområdet. (f.eks. Hvordan gør vi vores område til et endnu bedre sted at bo? Resultaterne af spørgeskemaerne kan bruges i borgerplanen og som oplæg til diskussion på udviklingsværkstedet. Det er en måde at sikre, at alle får mulighed for at give deres mening til kende.

Gåtur

Man kan vælge at starte udviklingsværkstedet med at mødes og sammen gå en tur gennem byen/området. Det gør det nemmere at diskutere konkrete ting bagefter

Fase 3: Orienteringsmøde/opstartsmøde

Det er en god idé at holde et møde inden selve udviklingsværkstedet. Det er ikke alle, der ved, hvad en borgerplan er, eller hvorfor man skal lave en. Det er også vigtigt at orientere om, hvordan udviklingsværkstedet skal forløbe og om den videre proces. Borgerplansgruppen kan på forhånd lave en liste med forslag til emner, der kan debatteres. f.eks.

- Byudvikling, byfornyelse og byforskønnelse
- Infrastrukturen
- Trafiksikkerhed
- Serviceydelser
- Kultur, foreningsliv og mødesteder
- Menneskelige relationer
- Natur
- Erhverv
- Turisme

Det er en god ide på forhånd at have husomdelt en invitation/folder evt. med spørgsmål som: Hvad er unikt ved vores by? Hvad skal vores by kendes på? Har du ideer til nye aktiviteter? Evt. annoncering i den lokale ugeavis og opsætning af plakater. Der kan inviteres til alle planlagte møder i samme folder.

Der kan i 2009 søges om tilskud til trykning og annoncering hos Demokratiudvalgets Initiativpulje. Retningslinjer og ansøgningskema findes her på www.viborger.dk

Fase 4: Udviklingsværksted

En dag sættes af til at diskutere byens fremtid, ønsker og problemer. Det er en god ide at vælge en lørdag f.eks. fra 9-15.00. Husk at sætte tid af til pauser – den uformelle snak er også vigtig.

Man skal selvfølgelig afholde udviklingsværkstedet et sted, hvor der er plads til mange f.eks. i forsamlingshuset eller på skolen. Der skal være en tavle, overhead eller flipover til at notere på. Hvis det er muligt, er det godt at have en bærbar computer og et USB-stik til hver gruppe. Det gør det lettere at fremlægge for gruppen og ikke mindst at sammenskrive ideerne senere hen.

Hav relevant materiale liggende fremme f.eks. Kommuneplanen, lokalplaner, kort, andre borgerplaner til inspiration osv.

Udviklingsværksted 1.del - Værdier

Det er en god idé at starte udviklingsværkstedet med i fællesskab at snakke om de værdier og styrker, der er i lokalsamfundet. Det sikrer, at man har et fælles grundlag at bygge videre på. Det er vigtigt at gøre sig klart, hvad man sætter pris på i sit eget område f.eks.

- Naturen
- Sammenholdet
- Foreningslivet
- Beliggenheden
- Servicen
- Kulturen

Stil jer selv følgende spørgsmål:

- Hvorfor er det godt at bo her?
- Hvad gør det helt specielt at bo her?
- Hvilke positive forandringer er der sket?
- Hvad skal bevares, og hvad skal videreudvikles?
- Hvad er vores styrker og ressourcer?

Sørg for at opsamle og notere ned.

Udviklingsværksted 2.del – Diskussion af temaer

Der inddeles i grupper efter ønsker. En i hver gruppe får ansvaret for at notere ned. Der sættes mindst 1½ time af til hvert emne. Derefter fremlægges emnet for alle. Alt efter antallet af emner, deltagere osv. kan man vælge at have en 'anden runde', hvor et nyt emne diskuteres i grupper og derefter fremlægges.

Herunder er nogle spørgsmål, som det kan være nyttigt at stille jer selv og hinanden, når I arbejder med temaerne.

- Hvilke ændringer/forbedringer ønsker vi?
- Hvorfor ønsker vi det?
- Er grundlaget/mulighederne til stede?
- Hvilken betydning vil ændringerne/vores ønsker have for vores lokalområde?
- Vil der være nogen negative effekter af ændringerne/vores ønsker?
- Hvad kan vi selv gøre for at nå målet?

Sørg for at få kontaktoplysninger på alle deltagere ved udviklingsværkstedet.

Hvad kan borgerplanen ellers indeholde?

Udover en beskrivelse af jeres ideer og tanker for udviklingen af jeres område, er det også en god idé at medtage nogle af nedenstående emner. Husk kun at medtage relevante informationer. Den mere beskrivende del må endelig ikke blive for lang!

- Kort beskrivelse af byen og området.
- historie
- beliggenhed
- befolkningssammensætning
- beskæftigelse
- erhvervsliv
- service
- kulturelle tilbud
- seværdigheder eller andet
- kontaktpersoner/medlemmer af borgerplangruppen

Fase 5: Sammenskrivning af jeres ideer til en borgerplan

En eller flere får ansvaret for at opsamle resultaterne fra udviklingsværkstedet og lave et skriftligt udkast. Der indkaldes til et opfølgningsmøde, hvor borgerplanen forelægges for alle og diskuteres på ny (fase 6).

Fase 6: Opfølgningsmøde

Det er en god idé at holde et opfølgningsmøde, når borgerplanen er skrevet færdigt, men endnu ikke trykt. Her er det muligt at diskutere emnerne endnu engang og rette eventuelle misforståelser. Der skal ikke gå for lang tid efter udviklingsværkstedet. Der skal dog være tid for borgerplansgruppen til at få skrevet ideerne fra udviklingsværkstedet sammen. Husk at læse korrektur på borgerplanen.

Fase 7: Præsentation af borgerplan/nedsættelse af arbejdsgrupper

Når borgerplanen er blevet trykt, kan man vælge at afholde et arrangement, hvor borgerplanen udleveres. Man kan også husomdele borgerplanen på forhånd, så man sikre sig at alle husstande får et eksemplar. Ved mødet er det en god idé at nedsætte nogle arbejdsgrupper, der skal arbejde videre med de forskellige emner.

Fase 8: Afsendelse og modtagelse

Borgerplanen sendes til Viborg Kommune, Udviklingsafdelingen, Rødevej 3, 8800 Viborg eller borgerguiden@viborg.dk

Når borgerplanen er modtaget lægges den ud på www.viborger.dk.

En borgerplan kan med fordel revideres hvert 4.år.

For yderligere oplysninger kontakt:

Borgerguiden, email:borgerguiden@viborg.dk, tlf.: 8787 8803